

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
(найменування центрального органу управління освітою, власника)

Донбаська державна машинобудівна академія

Кафедра економіки підприємства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

(назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 7,8.03050401 «Економіка підприємства»
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

факультет економіки та менеджменту
(назва інституту, факультету, відділення)

2015 – 2016 навчальний рік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни – полягає у поглибленні теоретичних і прикладних основ управління формуванням, функціонуванням і розвитком потенціалу підприємства як збалансованої економічної системи.

Завдання курсу – забезпечити поглиблене науково-практичне опанування новітніх підходів до управління формуванням, функціонуванням, розвитком та конкурентоспроможністю потенціалу підприємства, результативністю його використання за сучасними соціально-економічними критеріями, у тому числі за критерієм ринкової вартості підприємства, а також навчити обґрунтовувати й використовувати механізми запобігання кризи та методи антикризового управління суб'єктами господарювання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- методи проведення діагностики галузі та підприємства з метою визначення їх конкурентоспроможності;
- інформаційну базу дослідження, способи опрацювання даних, підходи до систематизації і подання результатів дослідження (функція 1, завдання 1.5 ГСВО МОН)
- сукупність аналітичних показників і критерії їх оцінювання (функція 1, завдання 1.1 ГСВО МОН);
- напрямки визначення масштабів конкурентного і галузевого середовища господарювання підприємства (функція 1, завдання 1.6 ГСВО МОН)
- дію механізму визначення дійсної економічної вартості підприємства як цілісного майнового комплексу;
- функціональні складові економічної безпеки та їх вплив на формування потенціалу підприємства (функція 1, завдання 1.7 ГСВО МОН);
- концепцію вдосконалення управління потенціалом підприємства (організації), фактори, що сприяють або протидіють процесу вдосконалення управління потенціалом;
- концепцію антикризового розвитку потенціалу підприємств (функція 1, завдання 1.7 ГСВО МОН)а.

вміти:

- аналізувати конкуренцію у галузі, будувати карти стратегічних груп з метою визначення конкурентних позицій суперників (функція 1, вміння 1.1.1 ГСВО МОН);
- оцінювати конкурентоспроможність підприємства на основі SWOT-аналізу;
- здійснювати оцінку майнового стану підприємства (функція 1, вміння 1.7.1 ГСВО МОН);
- оцінювати потенціал підприємства за окремими ресурсами — трудовими, капітальними, інформаційними, науковими тощо;
- використовувати вітчизняні та зарубіжні методичні підходи щодо розрахунку вартості потенціалу підприємства та оцінки рівня його використання в динаміці (функція 1, вміння 1.7.1 ГСВО МОН).

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.Управління потенціалом підприємства (Лекційні заняття - 12 годин)

3.1. Змістовий модуль 1. Загальна концепція управління потенціалом підприємства. (Лекційні заняття - 6 годин)

3.1.1. Тема Т1. Основи управління формуванням та розвитком потенціалу підприємства – (Лекційні заняття - 1 години).

3.1.2. Тема Т2. Оптимізація структури потенціалу підприємства – (Лекційні заняття - 1 години).

3.1.3. Тема Т3. Особливості управління потенціалом за критеріями вартості підприємства – (Лекційні заняття - 1 години).

3.1.4. Тема Т4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами – (Лекційні заняття – 0,5 години).

3.1.5. Тема Т5. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства – (Лекційні заняття - 0,5 години).

3.1.6. Тема Т6. Антикризове управління потенціалом підприємства – (Лекційні заняття - 0,5 години).

3.1.7. Тема Т7. Механізм та інструменти протидії антикризовим процесам – (Лекційні заняття - 1 години).

3.1.8. Тема Т8. Управління результативністю (ефективністю) використання потенціалу підприємства – (Лекційні заняття - 0,5 години).

3.2. Змістовий модуль 2. Управління матеріально-технічним та інноваційним потенціалом підприємства з позицій концепції управління вартістю (Лекційні заняття - 6 годин)

3.2.1. Тема Т9. Управління матеріально-технічними активами як основний аспект зростання потенціалу підприємства.– (Лекційні заняття - 2 години).

3.2.2. Тема Т10. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства – (Лекційні заняття - 1 години).

3.2.3. Тема Т11. Проектування системи управління потенціалом підприємства на основі використання системи управлінського обліку – (Лекційні заняття - 1 години).

3.2.4. Тема Т12. Інноваційний потенціал в концепції управління вартістю підприємства.– (Лекційні заняття – 1 години).

3.2.5. Тема Т13. Організаційно-економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства – (Лекційні заняття - 1 години).

ЛЕКЦІЇ

Денна форма навчання

Модуль 1.Управління потенціалом підприємства

3.1. Змістовий модуль 1. Загальна концепція управління потенціалом підприємства. (Лекційні заняття - 16 годин)

Тема 1.1: Основи управління формуванням та розвитком потенціалу підприємства. (2 години).

Лекція 1: Основи управління формуванням та розвитком потенціалу підприємства.

Потенціал підприємства як об'єкт управління. Необхідність управління потенціалом підприємства. Основні важелі управління формуванням потенціалу підприємства. Діалектика розвитку потенціалу підприємства та підходи до управління ним. Вибір та застосування перспективних моделей розвитку потенціалу виробничих систем.

Різновиди управління потенціалом підприємства. Стратегічне та оперативне управління потенціалом підприємства. Управління через вибір стратегічних позицій. Управління через

ранжирування стратегічних задач. Управління “за слабкими сигналами”. Управління за умов невизначеності середовища. Управління за сценарієм розвитку.

Оперативне управління потенціалом підприємства на базі графоаналітики. Графоаналітичні підходи до опису потенціалу підприємства. Метод аналізу “Квадрат потенціалу” як інструмент управління потенціалом. Визначення напрямків удосконалення потенціалу підприємства за допомогою автоматизованої експертно-діалогової системи діагностики та управління потенціалом.

Літературні джерела:

Репіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління. Вісник Української Академії державного управління при Президентові України. – 1998, №2, стр. 262-271;

Габ В. И. Оценка эффективности функционирования промышленных производств. – К, : Вища школа, 1989, - 158 с., (102-118);

Завдання на СРС:

Графоаналітичні підходи до оцінки потенціалу підприємства

Управління потенціалом підприємства на базі графоаналітичного методу “Квадрат потенціалу”.

Тема 1.2. Оптимізація структури потенціалу підприємства(2 години).

Лекція 2: Концепція удосконалення управління потенціалом підприємства

Визначення концепції удосконалення управління потенціалом підприємства (організації). Фактори сприяння та протидії процесу вдосконалення управління потенціалом та його складовими. Цикл та етапність організації процесу вдосконалення управління потенціалом. Розробка нової системи управління згідно з визначеною концепцією його вдосконалення.

Планування (формування) системи програмних цілей програми вдосконалення управління потенціалом, альтернативних заходів щодо їх досягнення. Розробка організаційного плану: визначення завдань, планів, програм, складання календарних планів, ресурсне обґрунтування, визначення кола учасників планових робіт.

Літературні джерела:

Грязнова А.Г. Оценка бизнеса. М, Финансы и статистика, 2000, 510 стр., (284-299).

Валдайцев С.В. Оценка бизнеса: управление стоимостью предприятия. Москва, ЮНИТИ, 2001, - 720 стр., (409-420).

Завдання на СРС:

Фактори сприяння та протидії процесу вдосконалення управління потенціалом підприємства.

Етапність розробки організаційного плану управління потенціалом підприємства.

Лекція 3: Взаємозв'язок і переваги управління вартістю підприємств порівняно з іншими концепціями менеджменту (4 години).

Тема 1.3. Особливості управління потенціалом за критеріями вартості підприємства.

Тема 1.4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами

Дослідження та оцінка потенціалу підприємств з погляду параметрів його поточної і ринкової вартості, потенційної вартості, з урахуванням внутрішніх удосконалень (поліпшення), а також оптимальної реструктуризації вартості та потенційної вартості з урахуванням зовнішніх і внутрішніх удосконалень. Критерії вартості як вихідна інформаційна база для оцінки ділового портфелю підприємства і можливостей збільшення вартості його потенціалу.

Розробка стратегічних рішень та оцінка альтернативних стратегій на засадах максимізації вартості. Визначення конкретних довгострокових і поточних цільових нормативів, розроблених на базі показників економічного прибутку. Планування і розрахунки бюджетів. Розроблення системи заохочення, контролю та оцінки результатів. Підтримка довгострокового функціонування механізмів управління вартістю потенціалу підприємства.

Ключові чинники, основні заходи, етапи впровадження системи управління потенціалом підприємства за критеріями його вартості.

Необхідність та основні етапи управління конкурентоспроможністю потенціалу: оцінка розміру, структури, динаміки та ефективності використання потенціалу підприємства та його частки на відповідному ринку; оцінка конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Аналіз його резервів і витрат, вибір стратегії та тактики щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства; обґрунтування управлінських рішень, механізмів їх реалізації для забезпечення цільового рівня конкурентоспроможності підприємства.

Переваги оцінки конкурентоспроможності потенціалу складних економічних систем на базі індикативного методу. Сукупність індикаторів, показників і стандартних соціально-економічних нормативів, що формують матрицю конкурентоспроможності і характеризують резерви й витрати потенціалу підприємства.

Обґрунтування стратегії і тактики забезпечення цільового рівня конкурентоспроможності потенціалу підприємства і управлінських механізмів їх реалізації.

Літературні джерела:

Габ В. И. Оценка эффективности функционирования промышленных производств. – К, : Вища школа, 1989, - 158 с., (65-81).

Коупленд Том, Коллер Тим, Муррин Джек. Стоимость компаний: оценка и управление. Пер. с англ. – М.: Олимп-Бизнес, 1999. – 576 с., (423-450).

Синк Д.С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль, повышение / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1989 – 528 с., (205-217).

Скотт М. Факторы стоимости: руководство для менеджеров по выявлению рычагов создания стоимости / Пер. с англ. – М.: Олимп-Бизнес, 2000 – 433 с., (389-404).

Ансефф И. Новая корпоративная стратегия. С-Пб, 1999, с. 414., (212-230).

Репіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління. Вісник Української Академії державного управління при Президенті України. – 1998, №2, (стр. 262-271.).

Завдання на СРС:

Переваги і недоліки управління вартістю підприємств порівняно з іншими концепціями менеджменту. Поточна і ринкова вартість.

Потенційна вартість з урахуванням внутрішніх удосконалень (поліпшень).

Оптимальна реструктуризація вартості.

Регулювання вартості підприємства.

Основні етапи управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства.

Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Матриця конкурентоспроможності.

Механізми управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства.

Лекція 4 Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства Антикризове управління потенціалом підприємства. (2 години).

Тема 1.5. Управління конкурентоспроможністю потенціалу підприємства

Загальна характеристика кризового стану потенціалу підприємства. Передумови та механізм виникнення кризових станів потенціалу підприємства. Ідентифікація кризи потенціалу підприємства. Сценарій розвитку кризової ситуації для виробничої системи – ефект “доміно, що падає” Типологія криз потенціалу підприємства. Особливості кризових явищ складових потенціалу підприємства.

Літературні джерела:

Ансефф И. Новая корпоративная стратегия. С-Пб, 1999, с. 414., (59-69).

Габ В. И. Оценка эффективности функционирования промышленных производств. – К, : Вища школа, 1989, - 158 с., (45-80).

Завдання на СРС:

Сутність проблеми кризи потенціалу підприємства.

Лекція 5 Антикризове управління потенціалом підприємства. Механізм та інструменти протидії антикризовим процесам.(4 години).

Тема 1.6. Антикризове управління потенціалом підприємства

Тема 1.7. Механізм та інструменти протидії антикризовим процесам

Концепція антикризового управління потенціалом підприємства. Інструментарій антикризового управління потенціалом підприємства. Методологічні підходи до обґрунтування управлінських рішень щодо виходу підприємства з кризового стану. Розробка прикладних проектів удосконалення оргструктури та підвищення продуктивності праці інженерно-технічних і управлінських кадрів з використанням методів “Інтероспект” і “Управління за цілями”. Оптимізація використання ресурсного потенціалу підприємства. Система контролю ефективності антикризового управління. Парето-оптимальний стан потенціалу підприємства.

Літературні джерела:

Градов А.П. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой. Уч. пособие. – СПб: Спец. литература, 1996. – 510 с., (362-378).

Синк Д.С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль, повышение / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1989 – 528 с., (132-154).

Завдання на СРС:

Механізми та інструменти протидії кризовим процесам.

Лекція 6 Управління результативністю (ефективністю) використання потенціалу підприємства (2 години).

Тема 1.8. Управління результативністю (ефективністю) використання потенціалу підприємства

Особливості визначення ефективності використання потенціалу підприємства як складної ієрархічної системи. Методологія вимірювання ефективності потенціалу підприємства. Багатокритеріальний підхід до визначення ефективності діяльності підприємств (організацій). Інтегральні показники продуктивності економічних систем.

Методи оцінки рівня і резервів ліпшого використання потенціалу підприємств (організацій). Вітчизняні наукові підходи. Зарубіжний досвід оцінки ефективності потенціалу. Структурний підхід доктора Куросави. Підхід Ловлора. Підхід Гоулда.

Управління результативністю підприємства, стратегія зростання ефективності. Основні функції. Інформаційне забезпечення прогнозування ефективності використання потенціалу підприємства. Розробка програм (проектів) підвищення результативності використання потенціалу та його окремих складових (концептуальні основи, цілі та організаційні підходи). Мотиваційні механізми як складова програми ліпшого використання потенціалу підприємства.

Літературні джерела:

Габ В. И. Оценка эффективности функционирования промышленных производств. – К, : Вища школа, 1989, - 158 с., (45-80).

Синк Д.С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль, повышение / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1989 – 528 с., (132-154).

Завдання на СРС:

Методи “Інтроспект” та “Управління за цілями”.

Багатокритеріальний підхід до визначення ефективності діяльності підприємства.

Структурний підхід доктора Куросави. Підхід Лавлора. Підхід Гоулда.

Мотиваційні підходи до організації ліпшого використання потенціалу підприємства.

Змістовний модуль 2: Управління матеріально-технічним та інноваційним потенціалом підприємства з позицій концепції управління вартістю.

Лекція 7: Управління формуванням активів на принципах самофінансування. (2 години)

Тема 2.1. Управління матеріально-технічними активами як основний аспект зростання потенціалу підприємства.

Економічна сутність і особливості функціонування активів. Основні характеристики активів, як об'єкта керування. Вартість активів, види вартості. Основні положення теоретичного базису оцінки активів.

Продуктивність активів, її характеристики, закон убутної продуктивності активів. Виробнича функція Кобба-Дугласа. Лінія ізокліналі.

Прибутковість активів. Основні теоретичні положення механізму формування прибутковості активів. Обороти активів.

Система управління активами в ієрархічній системі керування потенціалом підприємства. Сутність, мета і задачі керування активами. Основні принципи управління активами. Функції керування активами. Багаторівнева функціональна система керування активами підприємства. Механізм керування активами.

Фінансові механізми керування прибутком, що направляється на розвиток активів. CVP-анализ. Дивідендна політика як механізм забезпечення розвитку активів. Основні типи дивідендної політики. Коефіцієнт самофінансування розвитку активів.

Управління залученням власних засобів із зовнішніх джерел для фінансування розвитку активів. Формування емісійної політики підприємства. Етапи формування емісійної політики. Оцінка вартості залученого акціонерного капіталу

Літературні джерела:

Бланк. Управление активами, стр. 12-58

Завдання на СРС:

Продуктивність активів, її характеристики, закон убутної продуктивності активів.

Виробнича функція Кобба-Дугласа.

Лінія ізокліналі.

Вартість залучення додаткового капіталу за рахунок емісії простих і привілейованих акцій.

Визначення ефективних форм андеррайтингу.

Лекція 8: Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства. (2 години)

Тема 2.2. Система управління формуванням і використанням трудового потенціалу підприємства.

Поняття трудового потенціалу. Актуальність оцінки трудового потенціалу. Оцінка трудового потенціалу з використанням різних підходів: витратний підхід, доходний підхід.

Особливості управління трудовим потенціалом на основі моделі конкурентної переваги.

Літературні джерела:

Есипов В., Маховикова Г., Терехова В. Оценка бизнеса. – СПб: Питер, 2001. – 416 с.

Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексик О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка. – Київ: КНЕУ, 2004. – 316 с

Гавва В.Н., Божко Е.А. Потенціал підприємства: формування та оцінювання. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 224 с.

Должанський І.З. Ращупкіна В.М. Управління потенціалом підприємства. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 362 с.

Управління ресурсами підприємства./ Під ред. к.е.н. Ю.М. Воробйова і д.е.н. Б.І. Холода. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 288 с.

Management.com.ua. Оценка стоимости «кадрового потенциала» предприятия. В. Алавердян

Завдання на СРС:

Порівняльна характеристика методів оцінки трудового потенціалу.

Особливості витратного підходу

Особливості доходного підходу

Лекція 9: Класифікація витрат в системі управлінського обліку в цілях планування і прийняття управлінських рішень. Прийняття цінових рішень та їх оптимізація. (3 години)

Тема 2.3. Проектування системи управління потенціалом підприємства на основі використання системи управлінського обліку

Управлінський облік як головний інструмент менеджменту оперативного управління виробничим потенціалом. Сутність і аспекти управлінського обліку. Динаміка витрат. Лінійна

залежність та релевантні рівні. Диференціація витрат. Класифікація витрат в цілях управління і планування. Прийняття управлінських рішень на основі маржинального аналізу. Прийняття специфічних рішень: рішення про оптимізацію структури продаж, аналіз витрат на виробництво і формування експортних цін, рішення про прийняття спецзаказу, рішення „виробляти чи покупати”, вплив обмежуючих факторів.

Концепція ціноутворення з позиції макроекономіки. Фактори, які впливають на цінові рішення. Методи ціноутворення: на основі змінних витрат, на основі валового прибутку, на основі рентабельності продажу, на основі рентабельності активів. Трансфертне ціноутворення: поняття, цілі, види і функції трансфертних цін.

Прийняття рішень в умовах визначеності: оптимізаційний аналіз. Граничний та прирослий аналіз.

Літературні джерела:

Друри Колин Введение в управленческий и производственный учет: учебник.–М.: Аудит: ЮНИТИ, 1997.– 557с., (12-25).

Голов С.Ф. Управленческий бухгалтерський учт.– К.: Скарбы, 1998– 380с., (39-48).

Карпова Т.П. Управленческий учт. – М.: ЮНИТИ, 2000.– 350 с., (47-52).

Сю К.К. Управленческая экономика.– М.: ИД „Инфра-М”, 2000.– 670 с.

Голов С.Ф. Управленческий бухгалтерський учт.– К.: Скарбы, 1998– 380с., (39-48).

Завдання на СРС:

Обчислювання вартості сировини, що відпускається у виробництво. Методи FIFO, LIFO, середньозваженої вартості, вартість заміщення.

Закупка точно до строку.

Облік і розподілення накладних витрат.

Зміст та традиційний підхід до розподілення накладних витрат, його переваги та недоліки.

Зміст функціонального обліку накладних витрат, його переваги.

Методи обчислювання трансфертних цін.

Лінійне програмування в оптимізаційному аналізі ціноутворення.

Лекція 10: Зміст концепції управління вартістю підприємства. Організація системи управління вартістю підприємства. (2 години)

Тема 2.4. Інноваційний потенціал в концепції управління вартістю підприємства

Суть концепції управління вартістю з точки зору акціонерів та інвесторів. Показник наукоємності. Інноваційні проекти, що визначають ринкову вартість компанії. Проекти по реорганізації компанії та алокаційні проекти. Задачі менеджменту, які спрямовують на підвищення вартості компанії. Формування інноваційної монополії.

Практичне застосування оцінки бізнесу в управлінні вартістю підприємства. Взаємодія орієнтованого на зріст вартості менеджменту з незалежними експертами по оцінці бізнесу.

Основні етапи упровадження системи управління вартістю. Визначення крапки відліку. Визначення основних факторів вартості. Упровадження системи оперативного контролю за вартістю активів. Підготовка персоналу до впровадження системи оперативного контролю за вартістю активів. Розробка системи оцінки управлінських рішень. Аналіз вкладу підрозділів у вартість компанії. Періодична оцінка з позиції управління вартістю.

Літературні джерела:

Валдайцев С.В. Оценка бизнеса: управление стоимостью предприятия. Москва, ЮНИТИ, 2001, - 720 стр, (307-404).

Маренкою Ф., Демшин В. Концепция управления стоимостью предприятия. Журнал «Управление компанией», № 4, октябрь, 2001 г, (34-39).

Завдання на СРС:

Залучення венчурного капіталу. Сінергетичний ефект майнового комплексу.

Роль оцінки бізнесу в практичному управлінні вартістю.

Лекція 11: Оцінка внеску конкретних інновацій у підвищення вартості підприємства на момент початку інноваційних проектів. (2 години)

Тема 2.5. Організаційно-економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства

Загальні фактори, що впливають на оцінку внеску інновацій. Оцінка методом дисконтованого грошового потоку. Оцінка методами капіталу і угод. Оцінка методом накопичування активів.

Показники фінансової ефективності для вибору інвестиційних проектів. Чиста поточна вартість; внутрішня норма рентабельності ; простий строк окупності проекту ; дисконтований строком окупності проекту ; ступінь забезпеченості стартових інвестицій проекту самофінансуванням; адаптована чиста поточна вартість ; внутрішня норма рентабельності, простий і дисконтований строки окупності проекту, розраховані на основі адаптованої чистої поточної вартості проекту.

Моделі управління внеском інноваційних проектів у ринкову вартість підприємства. Закономірності зміни внеску інноваційного проекту у вартість компанії у ході його реалізації.

Майнова сінергетика як основа для оцінки зміни вартості підприємства, яке впроваджує інноваційний проект. Вимір сінергетичного ефекту від доповнення активів. Нематеріальні активи як основа сінергетичного ефекту.

Управлінський вплив на прискорення внеску інноваційних проектів у ринкову вартість підприємства.

Літературні джерела:

Валдайцев С.В. Оценка бизнеса: управление стоимостью предприятия. Москва, ЮНИТИ, 2001, - 720 стр, (307-404).

Маренкою Ф., Демшин В. Концепция управления стоимостью предприятия. Журнал «Управление компанией», № 4, октябрь, 2001 г, (34-39).

Завдання на СРС:

Адаптована чиста поточна вартість ; внутрішня норма рентабельності, простий і дисконтований строки окупності проекту, розраховані на основі адаптованої чистої поточної вартості проекту. Нематеріальні активи як основа сінергетичного ефекту.

12. Рекомендована література

Базова

1. Габ В. И. Оценка эффективности функционирования промышленных производств. – К, : Вища школа, 1989, - 158 с.
2. Грязнова А.Г. Оценка бизнеса. М, Финансы и статистика, 2000, 510 стр.
3. Валдайцев С.В. Оценка бизнеса: управление стоимостью предприятия. Москва, ЮНИТИ, 2001, - 720 стр.
4. Коупленд Том, Коллер Тим, Муррин Джек. Стоимость компаний: оценка и управление. Пер. с англ. – М.: Олимп-Бизнес, 1999. – 576 с.
5. Синк Д.С. Управление производительностью: планирование, измерение и оценка, контроль, повышение / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1989 – 528 с., (205-217).
6. Скотт М. Факторы стоимости: руководство для менеджеров по выявлению рычагов создания стоимости / Пер. с англ. – М.: Олимп-Бизнес, 2000 – 433 с., (389-404).
7. Ансефф И. Новая корпоративная стратегия. С-Пб, 1999, с. 414., (212-230).
8. Фатхутдинов Р.А. Стратегический менеджмент. М: «Дело», 2001, 448 с., (100-114).
9. Бланк. Управление активами, стр. 251-274
10. Друри Колин Введение в управленческий и производственный учет: учебник.–М.: Аудит: ЮНИТИ, 1997.– 557с., (12-25).
11. Голов С.Ф. Управленческий бухгалтерський учет.– К.: Скарби, 1998– 380с., (39-48).
12. Сно К.К. Управленческая экономика.– М.: ИД „Инфра-М”, 2000.– 670 с.

Допоміжна

1. Репіна І.М. Підприємницький потенціал: методологія оцінки та управління. Вісник Української Академії державного управління при Президентів України. – 1998, №2, стр. 262-271;
2. Юданов А.Ю. Конкуренция. Теория и практика: Учебн.пособие: 2-е изд.–М.: 2000, «Гном-пресс», 1998.–381с., (264-283).
3. Градов А.П. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой. Уч. пособие. – СПб: Спец. литература, 1996. – 510 с., (362-378).
4. Карпова Т.П. Управленческий учет. – М.: ЮНИТИ, 2000.– 350 с., (47-52).
5. Маренкоу Ф., Демшин В. Концепция управления стоимостью предприятия. Журнал «Управление компанией», № 4, октябрь, 2001 г, (34-39).

13. Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua – веб-сайт Верховної Ради України
2. www.ukrstat.gov.ua – веб-сайт Державного комітету статистики України
3. www.nbuv.gov.ua – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського
4. www.mon.gov.ua – веб-сайт Міністерства освіти і науки України
5. www.dgma.donetsk.ua – веб-сайт Донбаської державної машинобудівної академії